

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

SUŁKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

2. Czas powstania

poł. XVIII w.; XIX w.; pocz. XX w.

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

obszar wsi

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat górowski

gmina Góra

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°42'57", E: 16°39'38"

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

4

Mapa w skali 1:5000 w zał. nr 1.

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwy: Sulcke (ok. poł. XVIII w.) Sulkau (1791, 1830, 1845-1945)

Historia: Wieś Sułków z folwarkiem związana była z dobrami w Czerninie przechodząc wraz z nimi w ręce kolejnych właścicieli. W XVIII w. wieś należała do rodu von Stosch, następnie przeszła w posiadanie Jadwigi Heleny von Schweinitz, a potem rodu von Lestwitz. Ostatni z rodu von Lestwitz, Karol Rudolf zapisał majątek fundacji zakładu wychowawczego dla szlachetnie urodzonych osieroconych dziewcząt. I tak od 1803 r. do czasów II wojny światowej Sułków związany z majątkiem w Czerninie stanowił własność fundacji.

W poł. XVIII w. wśród mieszkańców wsi wymieniano 15 zagrodników i chałupników. W 1791 r. na terenie wsi odnotowano 7 służebnych kmieci, 7 wolnych, 5 omłockowych zagrodników, 2 wolnych chałupników. We wsi funkcjonowała szkoła i 2 młyny. W poł. XIX w., odnotowano ewangelicki kościół cmentarny, szkołę, cegielnię.

Sułków jest wsią o układzie ulicówki. W centrum miejscowości po płd. stronie drogi wiejskiej usytuowany jest zespół folwarczny. Obecna zabudowa folwarku, stanowiąca dominantę przestrzenną, pochodzi z końca XIX w. Budynki mieszkalny i gospodarcze wzniesione zostały wokół prostokątnego podwórza. Płn. pierzeję majdanu stanowi okazały, ceglany budynek mieszkalny. Część budynków gospodarczych w złym stanie zachowania. Na zach. od zabudowań, po płn. stronie drogi wiejskiej znajduje się cmentarz ewangelicki z II poł. XIX w. pierwotnie z kościołem. Obecnie kościół nie istnieje. Na zach. krańcu miejscowości, po płd. stronie drogi usytuowane są, pochodzące z pocz. XX w. zabudowania leśniczówki - leśniczówka oraz dom mieszkalny pracowników leśnych. Od zabudowań wsi do leśniczówki wiedzie historyczna aleja. Historyczną zabudowę wsi tworzą, luźno lokowane po obu stronach drogi niewielkie zagrody z obiektami pochodzącymi z k. XIX, pocz. XX w. Budynki to w większości skromne obiekty murowane o prostych, zwartych bryłach, opartych na rzutach wydłużonych prostokątów, kryte stromymi dachami dwuspadowymi, z pokryciem z dachówki karpiówki w kolorze ceglonym, o elewacjach ceglanych lub wykończonych tynkiem. W zabudowie wsi wyróżnia się wieżowa stacja transformatorowa. W obrębie miejscowości zachowana jest historyczna nawierzchnia kamienna drogi.

Istniejące zagrożenia: rozbiórka historycznej zabudowy, przebudowa historycznych obiektów w sposób powodujący naruszenie ich tradycyjnych wartości, lokowanie nowych obiektów w obszarach i w sposób naruszający historyczną kompozycję oraz układ, w miejscach historycznie nieuzasadnionych, wprowadzanie zabudowy w obszary historycznie niezabudowane, w szczególności na zatyla działek, dogęszczanie zabudowy, budowa nowych obiektów w ahistorycznej formule, z zastosowaniem materiałów wykończeniowych i kolorystyki obcej lokalnej tradycji budowlanej.

Postulaty konserwatorskie, bibliografia, źródła, materiały kartograficzne w zał. nr 2.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr Beata Basa Miodyńska
sierpień 2024 r.